

На Чорнобильській
АЕС створять мурал

Громадськість
запрошується
до обговорення

Історія ЧАЕС
з архівів КДБ

НОВИНИ ЧАЕС

12 квітня 2019 | №8 (1451)

Офіційна газета ДСП «Чорнобильська АЕС»

КВАНТОВИЙ СИГНАЛ

@chernobylnpp

@chernobylnpp

@chernobylnpp

На ЧАЕС створять мурал

З квітня стартував конкурс на найкращий ескізний проект для створення муралу на Чорнобильській АЕС.

Малюнок буде розташований на східній стіні машинного залу, яка виходить на офісні приміщення ЧАЕС. Відтак мурал щодня бачитимуть близько тисячі осіб персоналу та відвідувачів станції.

Завданням Конкурсу є розробка проекту муралу, до складу якого входить кольоровий ескіз, назва проекту, концепція та стислий опис. Проект повинен бути розрахований на розмір 18,5 м на 57,9 м.

Мета відкритого творчого конкурсу — формування креативного урбаністичного середовища в зоні відчуження, створення позитивного іміджу ЧАЕС.

У конкурсі мають право брати участь професійні та аматорські колективи, окремі автори, юридичні та фізичні особи. Кількість робіт від одного учасника необмежена.

Переможця конкурсу, якого визначить експертне журі з урахуванням голосування на Facebook сторінці ЧАЕС, буде відзначено ексклюзивною дводенною персональною екскурсією на Чорнобильську АЕС та у місто Прип'ять, а також грошовою винагородою.

Положення про конкурс доступне за посиланням:

https://chnpp.gov.ua/images/pdf/ChN_PP_Mural-UKR.pdf

Приєм заявкам триватиме до 3 травня 2019 року.

Затверджено план співпраці з МАГАТЕ

В рамках планування проекту технічного співробітництва МАГАТЕ «Надання допомоги у виведенні ЧАЕС з експлуа-

тації та безпечному поводженні з радіоактивними відходами» експерти ДАЗВ та Міжнародного агентства затвердили

завдання, план роботи та перелік спільних заходів на 2019 рік. Досягнуто домовленість про співпрацю над удосконаленням українського законодавства у сфері поводження з РАВ, розробкою концепції нової загальнодержавної програми поводження з РАВ та ВЯП і виведенням з експлуатації енергоблоків № 1-3 ЧАЕС. Також планується приділити увагу питанню вибору місця для створення геологічного сховища в Україні.

На новий цикл технічного співробітництва протягом 2020-2023 років робота включатиме удосконалення інфраструктури поводження з РАВ, продовження заходів щодо остаточного закриття та консервації енергоблоків № 1-3 ЧАЕС, проведення радіоекологічного моніторингу у зоні відчуження та характеристикації РАВ під час їх приймання на захоронення чи довгострокове зберігання.

За матеріалами dazv.gov.ua

Концепцію Загальнодержавної екологічної програми зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС на період з 2021 по 2031 роки запропоновано до обговорення громадськості

Як повідомляє Державне агентство з управління зоною відчуження, за результатами засідання робочої групи проект Концепції було доопрацьовано, обговорено внесення у нього усіх необхідних змін та зауважень.

Проект Концепції розроблено за участю представників ДСП «Чорнобильська АЕС», агентства України з управління зоною відчуження, Державної інспекції ядерного регулювання України, ДП «Державний науково-технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки», Інституту проблем безпеки АЕС НАН України.

приведення їх до стану, що забезпечує довгострокову безпечну витримку та мінімальне споживання ресурсів. По-друге, забезпечення поводження з радіоактивними матеріалами. По-третє, перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему, а також створення умов для повернення у використання території та об'єктів Чорнобильської АЕС.

В документі, викладеному на обговорення на сайті dazv.gov.ua, зокрема, сказано: «Завершення діяльності зі зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та

нього природного середовища у зв'язку з існуванням ядерних та радіоактивних матеріалів, які знаходяться на майданчику Чорнобильської АЕС, а саме:

- ризиків, пов'язаних з відпрацьованим ядерним паливом, що розміщене у сховищі відпрацьованого ядерного палива мокрого типу (СВЯП-1), а також ядерного палива (ЯП) та паливовмісних матеріалів (ПВМ), які знаходяться в неорганізованому стані в об'єкті «Укриття»;

- ризиків, пов'язаних з наявністю на майданчику Чорнобильської АЕС радіоактивних матеріалів (РМ) у вигляді накопичених рідких та твердих радіоактивних відходів (РАВ), демонтованого обладнання та матеріалів, що утворилися та будуть утворюватися в результаті демонтажних робіт під час зняття з експлуатації об'єктів Чорнобильської АЕС та під час реалізації Плану здійснення заходів на об'єкті «Укриття» (ПЗУ), а також наявністю радіоактивного забруднення промислового майданчику Чорнобильської АЕС, спричиненого аварією 26 квітня 1986 року на 4-му енергоблоці цієї АЕС;

- невизначеністю критеріїв кінцевого стану об'єкта «Укриття»;

- необхідністю довгострокового планування заходів на майданчику Чорнобильської АЕС стосовно об'єктів та споруд, а також щодо подальшої стратегії перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему, створення додаткових установок для поводження з РМ та РАВ.

Також є проблеми, які пов'язані із забезпеченням необхідної кількості кваліфікованого персоналу для виконання робіт на майданчику ЧАЕС.

Метою Програми є зниження ризиків для населення і навколишнього природного середовища шляхом зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему.

Що дасть реалізація цієї програми? Насамперед, остаточне закриття та консервацію блоків 1,2,3 ЧАЕС та

перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему потребує не менше 100 років. Першочергові заходи заплановано виконати до кінця 2020 року.

Після завершення виконання першочергових заходів залишаються невирішеними проблеми, пов'язані з низкою ризиків для населення та навколиш-

Наразі готується проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження Концепції Загальнодержавної екологічної програми зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему на період з 2021 по 2031 роки».

В розробленому документі міститься детальний аналіз щодо поточного стану Чорнобильської АЕС та ризиків, які прогнозовано виникнуть на етапі зняття станції з експлуатації.

Автори документу підкреслили, що на сьогодні на майданчику Чорнобильської АЕС накопичена значна кількість відпрацьованого ядерного палива (ВЯП), поводження з яким вимагає прийняття виважених з точки зору ядерної безпеки рішень.

«Так, у СВЯП-1 знаходиться близько 22 тис. відпрацьованих тепловиділяючих збірок, накопичених за період експлуатації Чорнобильської АЕС. В об'єкті «Укриття» міститься 129 тепловидільних збірок відпрацьованого палива, 48 тепловидільних збірок свіжого палива і не менше 95% від кількості палива, яке знаходилося на момент аварії в реакторі, у складі ПВМ, що на цей час містять ~ 1016 Бк довгоіснуючих альфа-випромінюючих радіонуклідів.

Крім того, на майданчику Чорнобильської АЕС накопичено та продовжує накопичуватися великий обсяг РАВ, що становить значний радіаційний ризик, а саме:

“ На майданчику Чорнобильської АЕС накопичено значну кількість відпрацьованого ядерного палива, поводження з яким вимагає прийняття виважених з точки зору ядерної безпеки рішень. ”

- прогнозований об'єм РАВ під час зняття з експлуатації енергоблоків Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему складає близько 180 тис. м³;

- зараз у сховищах Чорнобильської АЕС

накопичилося близько 22,6 тис. м³ РАВ. Заходи, передбачені діючою програмою, мають бути завершені у 2020 році.

Забезпечення безумовного виконання робіт на поточному етапі зняття з експлуатації, гарантованого початку робіт на наступному етапі, бюджетного фінансування цієї діяльності та вирішення вищезазначених проблем буде здійснюватися шляхом розробки нової Загальнодержавної екологічної програми на період з 2021 по 2031 роки, у рамках якої будуть виконуватися такі основні заходи:

- продовження експлуатації та зняття з експлуатації розташованих на промисловому майданчику Чорнобиль-

ської АЕС ядерних установок та об'єктів, призначених для поводження з РАВ;

- переробка накопичених рідких і твердих РАВ;

- експлуатація комплексу в складі нового безпечного конфайнмента (НБК)

та об'єкта «Укриття»;

- проведення демонтажу нестабільних конструкцій об'єкта «Укриття»;

- перевезення ВЯП зі СВЯП-1 до нового сховища відпрацьованого ядерного палива «сухого» типу (СВЯП-2) та підготовка ВЯП до довгострокового зберігання;

- першочергові роботи зі зняття з експлуатації інших об'єктів загальностанційного призначення: допоміжних, електротехнічних та гідротехнічних споруд, водойми-охолоджувача.

У концепції також зазначено, що наразі діюча програма, за результатами звітів з 2009 року до 2018 року, профінансована на 70%. У зв'язку з систематичним недофінансуванням не в повному обсязі були виконані заплановані завдання та заходи зазначеної програми.

Напередодні передання цього документу до Кабміну ДАЗВ пропонує громадськості взяти участь у обговоренні проекту.

Зауваження та пропозиції до проекту Концепції приймаються в письмовому вигляді та електронною поштою протягом 15 календарних днів за адресою: Державне агентство України з управління зоною відчуження, бул. Лесі Українки, 26, м. Київ, 01133, тел. (044) 594-82-40, e-mail: verbylo@dazv.gov.ua.

КВАНТовий сигнал: система телефонії Чорнобильської АЕС

Ризикнемо припустити, що з 30 разів на місяць, коли ви користуєтеся телефонним апаратом, 28 — на робочому місці. До того ж решта 2 — це

enterprise OmniPCX 4400». Наразі наша відомча АТС-4 [Номери, що починаються з цифри «4», — ред.] складається з головної станції на 1800

цій, встановлених на віддалених об'єктах, наприклад, як СВЯП-2, АК ОУ, НБК, ОАК МСБ, ПКПТРВ, а також завод з виготовлення бочок та контейнерів та АК-1 у Славутичі. Це ще плюс 1712 номерів. Тобто загальний обсяг системи виробничого телефонного зв'язку становить 3512 номерів.

Крім цього, від Укртелекому ми отримуємо до трьох десятків телефонних номерів міської АТС-2 здебільшого для НТЦ у Славутичі.

Безпосередньо працездатність телефонного зв'язку забезпечують чотири майстерські дільниці включно з 5 ІТР та 9 електромонтерами.

Інженери АТС виконують технічне обслуговування, ремонт обладнання та перепрограмування абонентських комплектів АТС. Електромонтери забезпечують функціонування розподільчої та абонентської мереж, виконують ремонт, встановлення та перестановлення телефонних апаратів на робочих місцях персоналу.

Застаріла АТС «КВАНТ», яка не використовується з 2007 року. Ця система шаф, плат та дротів займає майже половину крила одного з поверхів будівлі КВАНТ. Після модернізації системи телефонії функцію однієї шафи АТС КВАНТ виконує плата розміром 30 на 30 сантиметрів.

подання показників лічильника води і той самий раз, коли хтось помилився номером. На роботі ж без телефонного дзвінка не можна уявити і дня.

За підтриманням працездатності усієї системи телефонії ЧАЕС слідкує немала кількість людей, яка обслуговує усе — від телефонних апаратів до антен, які з легкістю пересилають у повітрі голос із Славутича на станцію і навпаки. Саме на цю тему ми спілкувалися із Богданом Сердюком — інженером електрозв'язку ЕЦ ЧАЕС.

Що таке система телефонії на ЧАЕС?

— Станом на сьогодні система виробничого телефонного зв'язку ДСП ЧАЕС побудована на основі сучасної цифрової автоматичної телефонної станції виробництва французької фірми Alcatel. Її повна назва — «En-

номерів, розташованої у будівлі «КВАНТ», та з сімох «виносних» стан-

Сучасне обладнання, що розподіляє телефонні дзвінки до різних об'єктів на майданчику Чорнобильської АЕС.

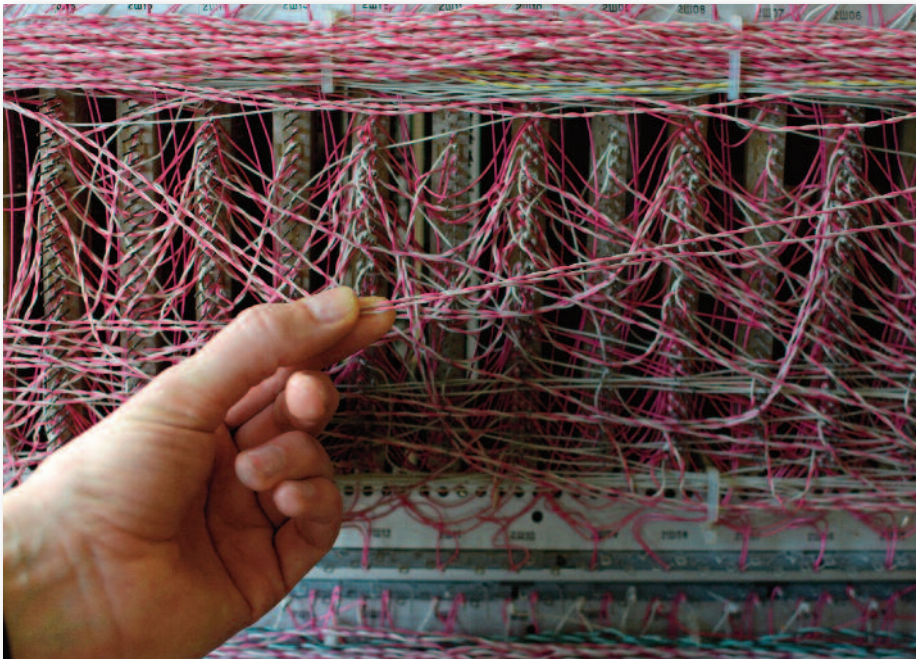
Які проблеми трапляються у роботі системи?

5

Проблемним місцем в обслуговуванні телефонної станції є технічна політика Alcatel (як, в принципі, і інших виробників телеко-

• оптоволоконною лінією сигнали потрапляють на апаратуру у будівлі СВЗ-3 [Велика вишка, що стоїть на в'їзді у Славутич, — ред.].

Сплетіння дротів АТС «КВАНТ».

мунікаційного обладнання), яка полягає у тому, що виробник припиняє технічну підтримку умовно застарілого обладнання та програмних засобів. Це змушує виконувати ремонт складної техніки власними силами та планувати закупівлю нової версії блоку процесорів для можливості оновлення програмного забезпечення АТС.

Також є складнощі, пов'язані з відсутністю схем кабельних трас, що нашвидкоруч прокладались під час ліквідації аварії на ЧАЕС, а також з крадіжками кабелів зв'язку до віддалених об'єктів.

Який шлях долає сигнал зі Славутича?

Розглянемо на прикладі працівника НТЦ:

- знімає трубку, чим займає абонентський комплект міської АТС-2 Укртелекому.
- абонент набирає номер АТС-4.
- отримуючи номер, що починається на цифру «4», АТС-2 під'єднує цього абонента до АТС-4 на ЧАЕС через наше обладнання, що стоїть в орендованому приміщенні Укртелекому.

• ці сигнали ущільнюються та спільним потоком передаються на пром майданчик ЧАЕС радіорелейною лінією зв'язку (частота 8 ГГц) від антен на вежі СВЗ-3 до антен на трубі ПОК.

• далі кабелем цифровий потік потрапляє на обладнання у будівлі «КВАНТ»,

“ На початку 2007 року відбулася глобальна модернізація обладнання АТС. Стара радянська АТС «КВАНТ» була замінена на АТС Alcatel.

розкодовується до окремих телефонних ліній, які потрапляють на АТС-4.

• АТС-4 здійснює виклик потрібного абонента.

Наскільки автономна система телефонії ЧАЕС?

Обладнання зв'язку віднесено до електроприймачів особливої категорії, але у разі відключення від електроживлення, АТС-4 здатна працювати автономно до 8 годин завдяки системі резервного живлення.

У разі аварії на самій АТС-4 у нас працювала дублююча виносна станція міської АТС-2, але через велику фізичну та моральну застарілість її було вимкнено у квітні 2017. При цьому маємо можливість терміново переключити на пром майданчик ЧАЕС до 30 номерів міської АТС.

Що ж стосується аварійної готовності, також варто згадати, що у 2017 році ми ввели в експлуатацію окрему міні-АТС Iskratel SI3000cCS, яка працює у системі зв'язку з Кризовим центром ДІЯРУ у Києві. До міні-АТС наразі під'єднано 9 важливих абонентів і за потреби є можливість включення до 64 номерів.

Також на пром майданчику працюють ще 7 міні-АТС різного призначення, а також вже застарілі комутатори оперативного зв'язку типів UD-20, UD-40, «Кристал», «Вітязь» та інші, які тривалий час закривали потреби телефонного зв'язку на оперативних робочих місцях у головному корпусі та на об'єкті «Укриття». У цілому, ця сукупність різноманітних технічних засобів і становить єдину систему виробничого телефонного зв'язку ДСП ЧАЕС.

Чому КВАНТ — КВАНТ?

На початку 2007 року відбулася глобальна модернізація обладнання АТС. Стара радянська АТС «КВАНТ» була за-

мінена на АТС Alcatel.

АТС «КВАНТ» — це так звана квазі-електронна АТС, що виготовлялась у Ризі на заводі «VEF». Наприкінці 1985 року на ЧАЕС була поставлена АТС на 1000 номерів. На момент аварії це обладнання ще знаходилося на центральному складі та отримало поверхневе забруднення. Будівля, призначена для АТС, була названа як і обладнання — «КВАНТ» ще на етапі проектування. Остаточою будівля була збудована у 1989 році. Тоді ж на 2-му поверсі була змонтована АТС «КВАНТ» і одночасно перенесена з 4-го поверху

ПОДРОБИЦІ

решта телекомунікаційного обладнання — КРОСС, акумуляторна, випрямлювальна та інші.

Перша АТС «КВАНТ» на 1000 номерів внаслідок отриманого опромінення працювала нестабільно, тому згодом було поставлено обладнання ще на 2000 абонентів. Пізніше була виявлена несумісність АТС «КВАНТ» з міською АТС у частині коректної тарифікації міжміських переговорів. Для виходу абонентів на міжміський зв'язок у 1990 році на ЧАЕС був змонтований «винос» АТС-2.

Чому відмовилися від АТС «КВАНТ»?

Кількість відмов обладнання АТС «КВАНТ» збільшувалась з роками та набула загрозливих масштабів, коли після 20 років експлуатації тотально почала виходити з ладу ізоляція дротів.

У 2007 році, під час Різдвяних свят, відбулось переключення усіх абонентів АТС «КВАНТ» на АТС Alcatel. Нова АТС є значно надійнішою, приблизно у 200 разів компактнішою, повністю цифровою, сумісною з сучасними стандартами телефонії, підтримує цифрові апарати та різноманітні сервіси.

Герой інтерв'ю Богдан біля рамок КРОСС — кабельно-розподільчого обладнання системи зв'язку. Воно дозволяє швидко з'єднати кабельні лінії від АТС з розподільчою кабельною мережею, що розходитьсь по абонентах. На відміну від АТС КРОСС не містить електронних компонентів.

Плани модернізації

Модернізація телефонії на ЧАЕС у найближчій перспективі направлена на впровадження ІР-телефонії на заміну прямих київських номерів. Їх з 1 березня Укртелеком відключив на під-

ставі збитковості послуги віддаленого абонента. У середньостроковій перспективі (з огляду на технологічну політику Alcatel) є плани замінити процесорний блок АТС для переходу на більш актуальне програмне забезпечення.

ГОЛОВНЕ

Тривають «гарячі» випробування на ПКПТРВ

У рамках виконання робіт, у березні на заводі з переробки твердих РАВ (ЗПТРВ) підготовлено та розміщено 40 контейнерів КТ-0,2 з РАВ.

За розширеною програмою 2-го етапу «гарячих» випробувань промислового комплексу з переробки твердих радіоактивних відходів (ПКПТРВ) на ЗПТРВ виконуються роботи з перепакування високоактивних відходів (ВАВ). Минулого місяця прийнято на перепакування два транспортно-пакувальних комплекти з РАВ. Сформовано одну упаковку з ВАВ та одну упаковку з довго існуючими відходами (ДІВ).

Станом на 31.03.2019 на зберіганні в тимчасовому сховищі ВАВ та НСА-ДІВ знаходилося 28 упаковок ВАВ, 7 упаковок ДІВ та 4 упаковки імітаторів ТРВ.

За розширеною програмою 2-го етапу «гарячих» випробувань ПКПТРВ, на ЗПТРВ в липні 2019 року плануються роботи з обробки методом спалювання горючих твердих та рідких низькоактивних радіоактивних відходів.

Долучаємося до акції «За чисте довкілля»

Щороку на весні в Україні стартує акція «За чисте довкілля».

18 березня 2019 року виконавчий комітет Славутицької міської ради видав розпорядження за № 55 «Про проведення весняного двомісячника благоустрою «Славутицька толока».

У відповідності до цього розпорядження, а також Закону України «Про благоустрій населених пунктів», з метою реалізації комплексу заходів, спрямованих на поліпшення, зберігання та підтримку досягнутого рівня охорони навколишнього середовища, покращення стану підвідомчих територій, озеленення та благоустрою Славутича, персонал станції також має долучитися до міської толоки, аби прибрати міста та його околиці від бруду, що накопичився за зиму.

Першими у благоустрої міста візьмуть участь представники змінного персоналу станції. Згідно з графіком, вони прибиратимуть Славутич до кінця поточного тижня.

Наступної суботи, 20 квітня, до міської толоки долу-

чатимуться працівники цехів ЧАЕС та відділу режиму фізичного захисту. Вони прибиратимуть території між гаражними кооперативами «Прип'ять» і «Престиж» вздовж залізниці, біля автозаправки «Шепелс», між залізницею і ґрунтовою дорогою (на відстані 200 м у ліс), від санпропускників до гаражного кооперативу «Престиж», а також навколо АК-1,2, Центру підготовки персоналу, недобудованого готелю, колишньої будівлі «Промінвестбанку». Працівники ВРФЗ візьмуть на себе впорядкування території Славутицького дитячого будинку, що у Бакинському кварталі.

“ На толоку вийдуть близько 300 працівників ЧАЕС. ”

У фінальному прибиранні міста, яким 18 травня завершиться толока, візьмуть участь працівники відділів Чорнобильської АЕС. Загалом передбачається, що на толоку вийдуть близько 300 працівників ЧАЕС.

корисні поради в тему

Серед сміття, яким після зими висипані вулиці, часто трапляються небезпечні речі, як от побиті пляшки чи порізані металеві бляшанки. Ще одна і суттєво серйозніша небезпека — використані шприци. Через пошкодження голкою можна інфікуватися вірусним гепатитом, правцем або ВІЛ.

Центр громадського здоров'я рекомендує, як убезпечити себе під час толоки та що робити, якщо випадково вколосся використаним шприцем.

Як підготуватися:

- надягайте товсті гумові рукавички;
- намагайтеся використовувати спеціальні пристосування для збирання сміття (палиця зі шпичаком);
- зібране сміття складайте у міцний поліетиленовий пакет;
- продумайте одяг — не обирайте взуття з тонкими підборами, які мо-

жуть проколоти гострі предмети;

- якщо ви побачили шприц серед сміття, обережно візьміть його та перемістіть у міцний пакет.

Якщо ви випадково вкололися голкою:

- не панікуйте — адже ймовірність зараження вірусними гепатитами та ВІЛ внаслідок одноразового випадкового уколу навіть зараженою голкою незначна;

- не стискайте, не тріть пошкоджене місце, не вичавлюйте і не відсмоктуйте кров із рани;

- не використовуйте розчин етилового спирту, йод, перекис водню;

- промийте місце контакту водою з милом;

- тримайте поранену поверхню під струменем проточної води кілька хвилин або поки кровотеча не припиниться;

- якщо відсутня проточна вода, обробіть ушкоджене місце дезінфікуючим гелем або розчином для миття рук;

- після обробки місця поранення зверніться протягом 72 годин (бажано якомога швидше) до регіонального Центру профілактики та боротьби зі СНІДом, де вам запропонують протестуватися на ВІЛ, оцінять ризик інфікування та, за потреби, запропонують ефективне профілактичне лікування проти ВІЛ;

- особам, які не мають щеплення проти вірусного гепатиту В (ВГВ) або не знають про його ефективність, рекомендовано звернутися до сімейного лікаря або лікаря-інфекціоніста;

- не зберігайте у себе шприц/голку, якою вкололися, оскільки тестування голок та інших гострих інструментів не рекомендовано через неінформативність результатів та інтерпретації даних.

Дещо про спалювання трави

За кількістю й масштабами весняних пожеж Чернігівщина б'є «рекорди» усіх попередніх років. Про це повідомляє прес-служба управління ДСНС у Чернігівській області.

«Ми думали, що 79 пожеж на добу — це найбільше, аж ні у суботу, 6 квітня, їх було вже 86 — це рекорд нашої області, за всю свою службу я такого не пам'ятаю. Минулого тижня наші рятувальники гасили 60-80 пожеж щодня, горіли сотні гектарів. На карті пожеж Чернігівщина, як ніяка інша область, вся позначена червоним кольором», — розповів речник Служби Євген Дубина. За його словами, під час пожеж 3 особи загинуло, ще 2 отримали травми.

Пожежа небезпечна майну і життю людей, але найбільшу шкоду польові пожежі завдають природі. По-перше, у природі все передбачено так, щоб трава та кущі росли після зими самі, без «допомоги» підпалів та людей. У нашому кліматі трава перегниває за зиму і не є перешкодою для молоді порослі, це також стосується і гілок, вони теж згодом перегнивають. До того ж, такі місця прекрасно підходять для гніздування птахів.

По-друге, під час підпалів вже ростуть трави та квіти, хоча цього можна не помітити неозброєним оком. Кущі починають свій активний вегетативний період, тобто ростуть. Таким чином, весняні підпали шкодять траві і кущам. Після підпалів виживає і першою пускається в ріст найбільш стійка та невибаглива трава, часто це бур'янові трави, що не дають далі зростати іншим.

Гине насіння рослин і трав на поверхні землі, а також під землею. Навіть незначне відхилення від норми може вплинути на проростання насіння. Під час випалювання воно просто гине. У результаті випалювання сухої трави бідніє видовий склад лучної рослинності і тваринного світу. Скрізь, де пройшов вогонь, вже не буде колишнього різнотрав'я, і бур'яни захоплять звільнену територію.

У вогні можуть загинути і постраждати звірі, плазуни, земноводні: особливо новонароджені зайчата, їжаки, жаби. При сильній трав'яній пожежі гинуть практично всі тварини, що живуть в сухій траві або на поверхні ґрунту. Хтось згорає, хтось задихається в диму. На згарищах дуже часто знаходяться згорілі пташині гнізда зі слідами яєць,

обгорілих равликів, гризунів, дрібних ссавців.

Коли гинуть одна або багато ланок екосистеми, стан довкілля може незворотно змінитися у гіршу сторону. Кожен звір, кожен жучок, метелик, жаба, кожна травинка і кожна квіточка є єдиним цілим у природі, у біологічній ланці. Важливою є кожна травинка: у 10 см верхнього шару ґрунту міститься близько 90% розмаїття флори і фауни лучних екосистем, часто невидимого різноманіття, але дуже важливої ланки екосистеми.

На місці підпалу нормальне життя рослин і комах відновлюється лише через 5-6 років, але дуже часто не відновлюється ніколи.

Дим від спалювання трави їдкий, темний, густий, подразнює очі, має неприємний запах, може викликати алергії. Спалюючи траву в місті, ви спалюєте ті солі важких металів, що осіли на рослинах — такий дим отруйний. До того ж у купках сухої трави і хмизу часто є сміття, в тому числі і не придатне, небезпечне для спалювання, наприклад, пластикові пляшки.

На забруднених радіонуклідами територіях у повітря з вогнем і димом потрапляють радіоактивні речовини, які вітром переносяться на значні відстані. У сільській місцевості у вогні згорають залишки добрив і отрутохімікатів, утворюючи летючі токсичні органічні і неорганічні сполуки. При випалюванні трави вздовж автодоріг відбувається забруднення повітря важкими металами.

Отже пам'ятайте! Якщо ви бачите, як несвідомі громадяни палять листя та траву — поясніть, будь ласка, чому це не слід робити, скоріш за все вони несвідомі щодо цього! Кожен із нас має законне право боротися із палами, відстоюючи своє конституційне право на довкілля, безпечне для життя і здоров'я!

Крім того, випалювання рослинності або її залишків є незаконним в Україні! Випалювання стерні, лук, пасовищ, ділянок із степовою, водно-болотною та іншою природною рослинністю тягнуть за собою накладення штрафу до 340 гривень.

Історія ЧАЕС — з архівів КДБ

Досліджуючи розтаємнічені документи КДБ щодо Чорнобиля весь час ловиш себе на думці, що аварія 1986 року просто не могла не статися. Недоліки проекту, недосконале виконання будівельних робіт, порушення під час експлуатації — ось він, перелік причин, які призвели до катастрофи і яким ми приділяли увагу у минулих публікаціях циклу «Історія ЧАЕС — з архівів КДБ».

Але, як виявилось, даний перелік не повний. Цікавою є і так звана радянська «господарча» діяльність, яка точилася навколо станції, зокрема використання водойми-охолоджувача для промислового вилову риби — з наступним продажем її населенню.

Власне, в ідеї урізноманітнити меню пересічного громадянина за рахунок свіжої риби немає нічого поганого. Втім, КДБ зацікавилось, як саме це робиться, і зацікавилось не даремно.

Отже, добігав кінця жовтень 1978 року, коли чергові «міцні господарники» вирішили використати водойму-охолоджувач у рибогосподарських цілях. Що з цього вийшло, детально викладено у «Доповідній записці УКДБ УРСР по м. Київ та Київській області до КДБ УРСР про порушення вимог радіаційної безпеки під час проведення досліджень з оцінки можливостей використання ставка-охолоджувача Чорнобильської АЕС для промислового вилову риби» від 12 березня 1981 року.

«На Чернобыльской атомной электростанции для охлаждения воды, омывающей реактор, служит пруд-охладитель площадью более 15 кв. километров. Учитывая, что среднегодовая температура воды в нем составляет около 24 градусов, Чернобыльский райисполком в 1978 году решил использовать данный водоем для промышленного производства рыбы. Своим решением № 203 от 24.10.1978 г. исполком предложил:

— руководству Иванковского рыбком-

бината получить консультацию в научных учреждениях о возможности промышленного производства рыбы в пруде-охладителе и изготовить паспорт водоема;

— дирекции атомной электростанции дать свои выводы о возможности использования пруда-охладителя для промышленного круглогодичного производства рыбы;

— медико-санитарной части № 126 и районной санэпидслужбе провести обследование водоема и дать выводы о возможности использования его для производства рыбы.

По результатам первоначальных исследований, в 1980 году был заключен договор о научно-техническом сотрудничестве между Главным управлением рыбного хозяйства внутренних водоемов УССР и Институтом ядерных исследований АН СССР, согласованный с 3 Главным Управлением Минздрава СССР. Согласно договору намечено выполнить тему: «Оценка возможности использования сбросного тепла АЭС для промышленного рыбозаведения в водоеме-охладителе 1 очереди ЧАЭС», в связи с чем началось проведение эксперимента по изучению накопления рыбой радионуклидов в воде пруда-охладителя при ее садковом выращивании с учетом термального фактора.

В 1979 г. из пруда-охладителя было отловлено 300 кг рыбы для радиологичес-

ких исследований и по результатам анализа государственной санитарной надзор МСЧ-126 согласовал отлов рыбы для реализации населению при следующих условиях:

— определение содержания радионуклидов в рыбе производить при каждом ее плановом отлове;

— пробы направлять для радиологического исследования в отдел радиационной безопасности ЧАЭС, а результаты исследования для оформления разрешения на реализацию рыбы направлять в санэпидстанцию МСЧ-126;

— план отлова рыбы на 1980 г. (для контролирующих органов) представить в МСЧ-126 к 1.01.1980 г.».

Що правда, не так сталося, як гадалося.

«Следует отметить, что согласно указанию заместителя Главного государственного санитарного врача СССР т. Воробьева Е.И. № 32-028/223 от 17.12.1979 г., окончательное решение по отлову рыбы из пруда-охладителя на каждую партию должно приниматься дирекцией ЧАЭС с учетом конкретной радиационной обстановки с привлечением МСЧ-126 и оформлением соответствующей документации. Однако, по поступившим данным, в нарушение заключения Госсаннадзора МСЧ-126 с 1979 г. по настоящее время Чернобыльский цех гослова Иванковского рыбкомбината систематически (2-3 раза в неделю) производит отлов рыбы из

ЦІКАВО

12 пруда-охладителя и реализует ее населению без анализа и соответствующего разрешения санэпидстанции.

За указанный период пробы для радиологического исследования в отдел радиационной безопасности направлялись только 3 раза, а в санэпидстанцию МСЧ-126 вообще не направлялись. План и график отлова рыбы также представлены не были, несмотря на неоднократные напоминания санэпидстанции. На предписание СЭС МСЧ-126 ... заместитель директора Иванковского рыбокомбината сообщил, что «пруда-охладитель ЧАЭС не включен в число водоемов по поставке товарной рыбы для реализации населению, плана вылова рыбы не имеется и зарыбление пруда-охладителя не планируется».

В процессе проверки поступивших данных были опрошены [...], которые рассказали, что в настоящее время на пруде-охладителе выставлена 41 рыболовецкая сеть по 60–80 м каждая, с помощью которых 2–3 раза в неделю ведется отлов рыбы. Одновременно было установлено, что в отдельных случаях по личному указанию начальника цеха гослова Иванковского рыбокомбината производится реализация рыбы за наличный расчет частным лицам, что вызывает недовольство со стороны местного населения, осведомленного о запрете отлова рыбы из пруда-охладителя.

Установлено также, что соответствующими инстанциями не выполнено решение Чернобыльского райисполкома, а именно:

- Иванковским рыбокомбинатом не получена консультация о возможностях промышленного производства рыбы и не изготовлен паспорт водоема;
- дирекция атомной станции не дала свои выводы о возможности использования пруда-охладителя для производства рыбы, т.к. не гарантирует исключения аварийных сбросов активной воды».

А ле, як виявляється, найцікавіше попереду!

«В связи с этим, санслужбой МСЧ-126 по нашей просьбе был проведен контрольный анализ рыбы, выловленной бригадой рыбокомбината 4 февраля 1981 года. Весь улов был сдан в холодильник рыбокомбината с запрещением его реализации, а часть была взята на анализ в отдел радиационной безопасности ЧАЭС. Результаты анализа свидетельствуют о достижении контрольного уровня содержания радионуклидов в рыбе (стронция-90), рекомендованного национальной комиссией по радиационной защите СССР в качестве предельного при определении возможности реализации рыбы населению. В связи с этим санэпидслужбой МСЧ-126 было выдано предписание Чернобыльскому цеху гослова Иванковского рыбокомбината о запрещении отлова рыбы из пруда-охладителя и уничтожении партии рыбы, выловленной 4 февраля с.г. Однако, в нарушение этого предписания, рыбу продолжали отлавливать и продавать населению, а оставленную в холодильнике рыбхоза до получения результатов анализа реализовали, что может привести к повышению уровня

радиоактивности среди населения.

...после произведенной документации незаконных действий [...] отдалустное указание не допустить «посторонних лиц» на территорию рыболовецкой базы на пруде-охладителе. В результате, 19.02.1981 года заведующий промсанлабораторией СЭС, прибывший с плановыми мероприятиями, не был допущен на указанную территорию...»

У цьому документі чарівно усе, але найпоказовішою є його фінальна частина.

«...Докладываем в порядке информации. В Киевский обком Компартии Украины по данному факту нами доложено...»

На документі резолюція: «В сводку (если факты соотв[етствуют] действительности), но очень кратко. Уточнить, знает ли Минэнерго.» На цьому — все.

Ті, хто жив у 80-ті роки на Чернігівщині, напевно, пам'ятають, що м'яса у продажі практично не було, зате риба продавалася з великих цистерн практично на кожному розі вулиці...

(Далі буде)

Ukraine NOW

ua

Газета: «Новини ЧАЕС»

Засновник: ДСП «Чернобыльська АЕС»

Газету засновано у 1995 році. Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації Кі №830 від 11 листопада 2004 року.

Відповідальний за випуск: Віталій Медвідь.
Над номером працювали: Майя Руденко,
Тетяна Рабчевська, Дмитро Корчак

+380 4593 431 02 / m.rudenko@chnpp.gov.ua